

Передплата

«РУСЛАН» вклясень:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на зверть року . . . 5 кор.
а місяць . . . 1/20 кор.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Подвижне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і душу ми вяреш: а не возьмеш млости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5¹/₂ год. пополудня.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» під
ч. 1. пл. Дембровского (Хору-
щини). Експедиция місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—
Рекламації неопечатаніє
вільні від порта.— Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Економічна політика.

(Х) В нашій суспільности так заволо сь, що кождий Русин, що ледво уміє читати та писати, вважає себе вродженим фільольогом і покликаним до рішення не лише о правописи, але й о найтрудніших язикових і літературних питаннях, котрі у наших народів культурних рішають наукові товариства або академії наук. Так само у нас кождий вважає себе вродженим політиком, наколи вже присвоїв собі кілька політичних загальників, якими пописує ся на вічах або в нездарних дописах дневникарских. Не хотять у нас зрозуміти сего, що політика, се також наука, що она вимагає основного знаня, основних дослідів на різних областях, які входять в обсяг політичних справ і що тут не вистарчає перемелюванє пустих хочби і як високопарних загальників, але ще до того треба і великого досвіді і основної науки. Тим то так багато робить ся у нас помилок в політиці. З того виходить чимала шкода для народної справи взагалі, що весь загал про нічого иншого не думає, лише про політику і не знає, як до того взяти ся, а всі інші справи звичайно лежать обломом і годі найти людей, щоби їм присвятили свою працю. Так недавно оден професор висловив ся, що було би гріхом сидіти за книжками і пергаминами в такій хвилі, коли веде ся така важна справа, як виборча реформа, хоч він і за тими книжками і пергаминами нічого путнього не висидів.

Справедливо було недавно вказано в Л. Н. Вістнику, що за тою щоденщиною політичною, з якої так мало виходить користи, у нас суспільність не має найменшого розуміння для наукової і просвітної роботи. Алеж так само ще дуже мало розмірно робить ся і на полі економічній і фінансовій. Правда, що останніми роками може вказати на деякі гарні виследи економічної роботи і у нас, одначе все те в порівняно з тим, що треба би робити, ще не вистарчає, щоби ми могли іти на взаводи з иншими культурними, економічно розвитими народами. Майже все, що у нас на тім полі робить ся, робить ся прихватком, без певного наперед обдуманого пляну, без організації, тим то і успіхи розмірно невеликі або нетривкі.

Потребу такої органічної роботи економічної вказав др. Олесницький на останних зборах товариства «Просвіта».

Та робота економічна, якої вимагає в своїй програмі др. Олесницький, входить на поле чисто економічно-господарске, на поле, яке від якогось часу управляє також товариство «Сільський Господар».

Одначе наша суспільність так мало показала розуміння сеї роботи і її великої досягlosti, що згадане товариство мимо найщиршої і найревнійшої запопадливости діяльних в нїм одиниць, не може видобути ся з пеленок, не може станути на висоті своєї задачі, не може здобути собі значіння поважного і впливового товариства краєвого. Вже на зборах «Просвіти» підношено питанє, чи програми поставленої д-ром Олесницьким не належало би лишити «Сільському Господареві», але справедливо вказано на те, що одно і друге товариство може і повинно робити сю роботу.

Однак на жаль у нас до такої роботи позитивної, реальної, котра кладе непохитні підвалини до розвитку і поступу нашого народу, нема охочих людей, а бодай дуже їх мало, бо се далеко легше здобути собі славу великого патріота, наколи переливає ся з пустого в порожне оклепані загальники політичні, як позитивною роботою. До тогож і та економічна політика вимагає не лише позитивної праці, але також знаня і науки а крім того також і фінансової помочи.

Коли отже товариство «Просвіта» і «Сільський Господар» мають сповнити ті великі задачі, які вказав у своїй широкій програмі др. Олесницький, то треба згуртувати для сеї роботи людей, котрі схотіли би з цілим пожертвованєм взяти ся до пильної праці, котрі схотіли би робити формальні студії на полі економічної політики у вищих високо розвитих культурно народів і ті доследи свої відтак переводили на нашім народнім ґрунті.

Але така економічна робота вимагає також великих фінансових вкладів і тому не може она видати поважних успіхів, поки наша суспільність не подумає о створеню великої фінансової інституції, з підмогою котрої можна би сеї задачі сповнити. То, що доси у нас робило ся на полі фінансової політики, се є дрібне крамарство в порівняно з тим, що треба би зробити, щоби станути на висоті нинішних вимог.

З подорожи до св. Землі.

(Дальше).

Корфу 24. IX. 1906.

Пливемо проливом Корфу в північнім напрямі, по лівій руді лежить остров Корфу, який вславив ся проворними міжнародними обманцями, а по правій вічно несупокійна Альбанія. Заки доїхав корабель до пристані, оглядаємо палату Ахилейон, збудовану з старогрецьким стилем. Довкола неї гарний город з пальмовими і цитриновими деревами. Доси минали ми скалисті, пусті і непривітні береги, а тут буйна ростиність. В городі стоїть багато грецьких статуй, а між ними найгарнійша славна мармурова статуя умираючого Ахилля, який витягає стрілу з пята. Тут любила пробувати бл. п. цїсарева Елисавета. Поговірка іде, що тут бл. п. цїсарева вкинула в море всі свої дорогоценности, які дістала від цїсаря в день вінчання. Се улюблене місце цїсаревой продано сейчас по трагічнім приключеню в Швайцарії. Сей поспіх, ті дорогоценности та умираючий Ахилль наводять на гадку якийсь трагізм.

Єще не налюбовали ся пасажери нашого корабля сим гарним видом, а тут вже доїжджаємо до пристані. Вид дуже гарний і різнородний. Гадка оглянути сю пристань, була дуже щаслива. На скалі повижолоблєваній філями морскими, які безнастанно бють об них і розбивають ся з піною, стоїть давна кріпость, побіч неї високі стрункі дерева, а над тим всім на найвищим місци сего скалистого рога стоїть високий друк, який робить з далека вражінє корабельного щогла. На сїм стовпі вивіпують хоругви, щоби кораблям давати знаки. За рогом отвирєє ся вид на пристань. Старі поверхові доми кождий иншої краски тягнуть ся рядом понад берег пристані, перед ними улица, на якій видко більший рух, а в пристани велике число більших та менших суден з вітрилами та кілька парівців. Перед нами при вході до пристани два великоанглійські панцирники. Перший раз за цілої нашої плавби здибали ми тих великітв морских. З великим поважанєм для них зближає ся наш корабель, спускає майже понад воду оба якори на знак мирного уснособленя і їде серединою межі обома панцирниками. Англійські моряки майже не дивлять ся на нас; на одним з правої сторони вправляють ся, а на другім грає музика. Против нас по одній і другій стороні вистають довгі смертоносні горла величезних гармат, я-

ких було по дві з задю і з передю, а крім них велика скількість гармат меншого рода по боках на рухомих містках, так що дають ся обернути на пів колеса.

На даний знак з «Тироль-а» спішить до нас судно з австро-угорскою хоругвою з представителями агенції товариства морскої плавби Льюйда. Крім них підїзджають ріжні інші судна, гадаючи, що будемо висїдати. Капітан через тубу витає ся з ними і каже, що нам добре поводить ся, човно підїзджає під сам корабель, забирає телеграми і вертає назад до берега.

Видїставши ся з помежи велитів, вїзджає корабель межі торпедовці і прогиторпедовці. Війна російско-япанська стала живо перед очима. Було їх вісім, а всі стояли спокійно на якорах. На хвилю устає діланє корабельної шруби, а корабель почав обертати ся на місци, обертав ся, аж прийшов єго перед на то місце, де був передше зад. Пристань була вже по правій стороні. Шруба зачала знова свою роботу, зближаємо ся до обох панцирників в друге, однак не їдемо вже серединою, але минаємо їх по лівій стороні. Се кружляне звернуло вже цікавість спокійних синів Альбіону і навіть музиканти, хотїй грають дальше, звернені в нашу сторону. Через цілий той час видавав прикази сам капітан зі свого містка і не боронив нам звідси приглядати ся всьму. Все для нас новостию, що хвиля нові вражїня і спостережїя, так що увага напружена в великім степені. По малу віддаляє ся корабель, кождий хоче єще надивити ся і натїшити ся гарним видом, шукає, чи не побачить єще раз Ахиллейону за скалистим рогом. Не видно гарної палати, а пристань чимраз меншає, а відтак зникає за густим дощем, який зачав падати і поморшив спокійне і гладке зеркало моря.

(Дальше буде).

Обоюдний меч.

Богато шуму в парламентарних кругах наробило внесене пос. Ферянчіца, поставлене в субкомітеті задля закона про охорону свободи виборів, т. з. проповідний параграф, який звучить: Духовник, або инший церковний слуга, який з нагоди публичного вибору старає ся наклонити виборця до невиконуваня права вибору, або до виконаня в якімсь означенім напрямку і в сїй ціли писемно або устно заповідає, або накладає церковні кари, або уживає духовних обїтів чи грїзб, або вкінци надуживає в агїтації своєї церковної поваги — сповнює сим — о скілько єго чин не підпадає під єство чину з § 4. — переступство і підлягає карі арешту від одного тижня до трех місяців, зглядно грошевій карі від 50 до 1000 К.

В засаді був би се виїмковий закон, тим несправедливїший, що дотичить духовенства, яке хоть і виконує знатний вплив на своє окруженє, та ніколи не надуживає єго на зло. Впрочім кождий чоловік силою свого становиска відтворює більший, чи менший вплив на ширший чи вузший круг своїх підвладних, знакомих, чи взагалі тих, що входять з

ним в якунебудь стичність. Отже спеціально против сьвящеників виїмковий параграф не має жадного оправданя.

Але цікаве було становиско польского кола в сїй справі в парламенті, котре остаточно соромно перепало. Зразу сей «Kanzelparagaph» найшов стілько прихильників в польскім колі, що здавало ся неминучою евентуальностию, що опо підопре єго своєю ухвалою. Тому то пос. кс. Пастор мусів поза польским колом утворити лігу сьвящеників зі всіх партій против сего параграфу, щоби боронити загрожених інтересів духовенства. Звісні круги польского кола думали іменно при помочи «Kanzelparagaph-у» стероризувати руске духовенство і відтягнути єго від політичного проводу руского люду.

Однак небавом показало ся, що се обюдний меч, який може досягнути і польский елемент. Бо поминувши вже, що і в східній Галичині польскі ксьондзи беруть живу участь при виборах і впливають на повірені їм овечки в «народовім» напрямі, а в чім би їм, при наших обставинах, здавсь і «Kanzelparagaph» не перешкодив — то у західній Галичині польске духовенство веде завзяту борбу з людовцями, обстаючи інтереси магнатерії, а «Kanzelparagaph» звернений против него з цілою строгостию, міг би досягнути інтересів верховодів польского кола. Тож на окремім засіданю в сїй справі пригадано собі тепер, що такий виїмковий параграф ухвалено підчас найзавзятїшого Kulturkampf-у в німецкім райхсраті, якраз головно против польско-католицкого духовенства в Познаньщині, та що негарно було би причинити ся до сего, що стільки разів і з таким обуренєм клеймило ся як дикий виплід псевдокультури пруского протестантизму.

3 державної ради.

На суботнішнім засіданю вїє пос. Брайтер ряд інтерпеляцій а між иншими в справі поминеня руского професора Антоневица

Палата приступає до дальшої дискусії над виборчою реформою, іменно над III. групою і перший занимає голос пос. Романчук.

Голова руского клубу представляє, що польске коло зробило добрий інтерес на виборчій реформі і за свою згуду на заведенє загального голосованя одержало щедре відшкодованє від правительства і инших сторонництв. Щоби польскому колу зробити уступки, мусїли посвятити інтереси більшости мешканців Галичини, а сим огірчено руский нарід. Розширенє автономії, пропоноване комісією виборчої реформи, не остає в жадній звязи з самою виборчою реформою. На всякий спосіб є се оригінальним пониманєм справи, коли признає ся палаті, опертій на загальнім голосованю, меншу компетенцію, чим теперїшній палаті, тим більше, коли соймова ординація виборча не всюда є оперта на демократичній основі загального голосованя. Чудним є, що в комісії виборчої реформи голосували за розширенєм автономії якраз найбільші противники виборчої реформи, польске коло і обі гру-

пи великої посїлости. Бесїдник признає, що ревїзия конституції та управильненє компетенції державної ради і соймів було би пожаданю річию, однак сего не можна робити доривочно і не повинна доконувати сего умираюча палата, але палата оперта на новій основі с. є на загальнім голосованю, як також сойми так само опертї на новій підставі. Далєко їдуча автономія краєва може тілько в такім краю вплинути корисно, який або замешкує один нарід, або кілька живучих з собою в згоді та який має конечні для самоуправи культуральні і економічні сили. Централїзм в давній формі певно вже пережив ся, однак державна рада повинна і на дальше остати спільним місцем для всіх народностей в державі а задля охорони угнетених народів повинен єствувати сильний центральний парламент, як також сильне центральне правительство.

Цілий руский нарід мусить всіма силами оперти ся змаганям, змїряючим до єго утиску, отже і розширеню краєвої автономії в Галичині. Русини можуть заявити ся єдино за націоналією.

Коли однак мимо всего постановлять завести розширену краєву автономію, то рівночасно мусить наступити поділ Галичини на західну часть, майже чисто польску і на східну, переважно руску. Бесїдник звертає ся до всіх тих сторонництв і послів, які окрім єгоїстичних інтересів партийних мають також на оці загальне добро і засади справедливости та взиває їх, щоби не посвячували трех мільонів Русинів та мільона польских хлопів в Галичині і не видавали їх єще більше, чи се вже стало ся, на жир самоволї і зчасиля пануючого сторонництва з їх тяжкою кривдою.

Пос. Дашинський висказує ся іменем свого сторонництва в тім самім дусі, а натомість пп. Сукле, Штернберг і Штайнвендер промовляли за розширенєм автономії. По тім дискусію замкнено. — Генеральний бесїдник п. Гесман опер ся головно на сїм, що внесєня комісії містять в собі тілько законодатне усталенє єствуючого стану річи, а так само генеральний бесїдник пос. Гломбінський промовляв за автономією. — По пос. Малаховскім, який промовляв до фактичного спростованя, підпірав пос. Металь внесєнє меншости, а відтак пос. Лекер против сего внесєня.

Приступлено до голосованя, в якім ухвалено III. артикул в комісійній редакції 201 голосами против 35. Тим самим змінено § 12. основного закона в дусі автономії. Внесєнє пос. Металья упало.

З черги принято потрібною більшостию $\frac{2}{3}$ голосів артикули IV, V і VI та приступлено до нарад над четвертою групою, містячою виборчу ординацію до державної ради. — Записаних до голосу шістьох бесїдників зрекло ся голосу, після чого пос. Гесман хотїв внести на замкненє дискусії, однак в наслідок крику ческих радикалів замкнено засіданє о год. 1 50 по полудни. Слїдуюче засіданє в понеділок о год. 3. по полудни.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат. Єронима, Лазаря; римо-кат. Фелікса з В. — В середу: руско-кат. *Михайла Архієпископа*; римо-кат. Введеня П. Д. М.

— **Виділ товар.** „Руска Захоронка“ у Львові просить усіх членів о ласкаву численну участь на загальних зборах, що відбудуться 20. с. м. в комнатах „Рускої Бесіди“, Ринок ч. 10. о 4. год. по полудні. — *Виділ.*

— **Фаховий крамарський курс** уряджує своїми філія тов. „Просвіта“ в Коломиї при співуділі делегата дирекції „Народної Торговлі“ зі Львова. На тім курсі будуть учити: книговодства, купецких рахунків, товарознавства, кореспонденції, приписів поштових, закону торговельного і т. п. Услівя принятя суть: 1) Треба вміти читати і писати, що маєть доказати свідоцтвом шкільним, або посвідкою від місцевого пароха, чи то учителя. 2) Треба бути членом „Тов. Просвіта“ (хто ще не є членом, мусить зараз вписати ся і зложити членську вкладку). 3) Зложити 3 К висового. Курс розпочне ся з початком грудня т. є 1. лат. 1906 коли не знайде яка перешкода. В разі пізнішого отвореня сего курсу, будуть кандидати о тім особно повідомлені. Наука на сім курсі буде уділяти ся безплатно, однак кандидати мають удержувати ся своїм коштом в Коломиї через цілий час науки т. є через цілий місяць. Зголошувати ся просто без жадної переписки і то чим скорше до філії „Тов. Просвіта“ в Коломиї (Народний Дім I. поверх) в канцелярії „Покутського Союзу“.

— **Зміна плану науки релігії в середніх школах.** Міністерство просвіти розпорядило, що би з початком біжучого шкільного року в першій і другій класі середніх шкіл викладали науку катехизму з відповідними літургічними поясненнями. В третій класі в першій півроці має бути літургіка самостійним предметом науки, що би молодіж могла поглибити і розширити своє літургічне знаня, набуте в перших двох класах. В другім курсі третьої класи має викладатись важливіші події з біблійної історії старого завіта, а в четвертій класі основніша історія нового завіта, щоб в той спосіб шкільна молодіж була приготована до науки віри та моральности в перших двох класах середніх шкіл. Сей новий план вводить ся поступенно в той спосіб, що в біжучім шкільнім році заведено єго в першій класі, а в слідуєчій буде він обовязувати також і в другій класі.

— **Товариство „Руска Захоронка“ в Станиславові** устроєє в понеділок дня 26. с. м. в комнатах „Рускої Бесіди“ в Станиславові (ул. Голуховського ч. 4) вечерницю з танцями і просить о громадну участь з огляду на ціль, тим більше, що се послідні вечерниця перед Різдом. Музика військова 24. в. п. Стрій домашній. Вступ від особи 1 К. Буфет у власнім заряді. Початок о 8. год. вечером.

— **Пекарські челядники у Львові** застрайкували від нині і жадають виспої платні і коротшого дня праці. Населене не відчує наслідків сего страйку, бо випечений хліб вистане на два дни. Коли би страйк тривав довше, то в пекарнях буде працювати військо. Також замовлено значні припаси хліба з провінції.

— **Вісти з закорд. України.** Дня 9. с. м. в Ровні почала грати українська трупа Сагатовського. В перший день виставляли „Саву Чалого“, трагедію Карпенка-Карого. Крім українських оригінальних штук трупа має виставити декілька перекладених з чужих мов, як на пр. драму Шіллера „Вільгельм Тель“.

В Києві помер 10. с. м. один з видатніших діячів старої київської української громади, колишній професор київського та казанського університетів, Федір Герасимович Міщенко. Покійний родив си р. 1848. у Прилуці (в Полтавщині) в бідній міщанській сім'ї, вчив ся спершу в повітовій школі, а потім у київській гімназії та університеті — на істо-

рично-філологічним виділі. Поїхавши за кордон він два роки працював у Німеччині, Франції та Італії, досліджуючи старовинні рукописи. Р. 1881. Міщенко оборонив свою дисертацію у київському університеті і здобув собі ступень доктора. Разом з професорською діяльністю Ф. М. брав діяльну участь і в громадянським життю. І в університетській аудиторії, і в наукових журналах, газетах він домагав ся нового красшого ладу і показував нездатність, шкідливість сучасних порядків, і для науки, і для громадянства, і для всеї держави. Розуміє ся, що за тих часів, коли реакція темною хмарою повилала все жите Росиян, такого чоловіка не могли терпіти на професорській кафедрі і він, як Драгоманів та інші професори київського університету, мусів покинути посаду. З р. 1884. до р. 1889. він мусів заробляти собі хліб літературною працею, друкуючи свої публіцистичні та наукові статі в поступових періодичних видавнях. Надзвичайні заслуги Міщенка для науки мали наслідком те, що єго по пяти роках знов назначено звичайним професором, але вже не на Україні, а в Казані. Пробуваючи в казанському університеті, Міщенко працював так багато і так успішно, як ніколи раніше. Така напружена надзвичайна розумова праця зовсім підкосила єму здоровля, хоч і до того він завжди був слабовитий. В 1902. р. а ним уперше трафив ся параліж. Трохи очунавши, він узив ся був до роботи, але через рік єму відняло ноги і він, залишивши свою любов роботу, мусів тільки по газетах стежити за громадянським житєм.

— **Міська електрична комісія у Львові** займала ся на двох послідних засіданях справою розширення сіти електричної залізниці і рішила ось що: 1) Нова центральна станція для залізниці і електричного світла має бути вбудована на міських ґрунтах на Персенківці коло шляху червонової залізниці, від котрого буде поведений до централі доїздовий шлях. Воду центральної станції мають доставляти ставки на Зеліній Воді. 2) Кінну залізницю як найшвидше перебудує ся і перемінить ся на залізницю електричну. 3) Вбудує ся отсі нові залізничні лінії: до ставу на Зеліній Воді, на повиставову площу, до Янівського цвинтаря, через ул. Зелену, Вагилевича, Кохановського, на Високий Замок, окружна лінія в місті, далше з ул. Жовківської через Замарстинівську, Бальонову, Жовківську до рогацьки, а звідси есентуально новою дорогою до різниць. Будову інших проєктованих ліній, особливо ул. Кадетської до повиставової площі, далше зїзд з Високого Замку на Жовківське, вкінці будову до Брухович постановлено відложити на пізнійше. Кошти будови нових ліній, а також переміни кінної залізниці на електричну обчислено кругло на 10 мільонів корон. 4) Ухвалено вїзвати комісію контролі міських довгів, що би в цілі доставлення потрібних фондів на будову, предложила відповідний фінансовий проєкт найдалше до 30 днів. Тоті ухвали будуть незабаром предложені міській раді до апробати.

— **До Парани** виїздить 24. с. м. зі Львова двох сьвящеників Василян, а се: о. Сімків і Титла wraz з братчиком столярем Будним. Тепер є в Парані лише трох руских сьвящеників: двох Василян: о. Шкирян в Прудентополіс і о. Бжуховский в Люцені тай о. Никон Роздольский в Ріо-Кляро. Се трохи за мало на 40.000 паранських Русинів!.. Всі народности, поселені в Парані, мають там свої часописи; одні лише Русини котрі що до числа свого займають друге місце в державі (рівно як Поляки), не мають навіть можности видавати руского листка, бо нема там рускої друкарні. Поляки мають там кілька своїх часописий.

Паранські Русини зложили собі доси около 700 К на друкарню і могли би постаратись там о машину, а належало би достарчити їм рускі черенки, яких там нема. Тож конче повинні взяти тепер з собою виїзджаючи туди сьвященики бодай який малий запас черенок руских, оттак, що би можна

на разі бодай видавати періодично хотьб який маленький листок для тамошних численних руских поселенців. Часу на се є ще кілька днів, чейже хто о сесю невеличку а так важну і пильну річ сейчас постарєє ся! — Окрема посилка була би так дорога, що відтак не оплатило би ся вислати.

Іменованя. Gaz. par. доносить, що шеф президияльного бюро в намісництві, п. Вячеслав Залеский, став іменованим шефом секції в міністерстві рільництва. Наслідником п. Залеского має бути староста з Ярославла, Станислав Гродзіцкий.

— **Візитація шкіл.** Кравчий інспектор нар. шкіл, п. Матїв, візитував послідний тиждень народні школи в Коломиї і в коломийським окрузі а потім виїхав до гвоздецького округу.

— **Сьвітова продукція паперу.** Ф. Кратвани, директор паперової уаї у Відні зложив, дуже інтересну статистику про сьвітову продукцію паперу. На чолі других держав ідуть в сій справі Сполучені Держави північної Америки, які продукують річно 1,361,000 тон паперу; далше йде Німеччина із 850.000 тонами, Англія із 520.000 тонами. Франція із 380.000 тонами, а на пятім місци находить ся Австрія із 310.000 тонами. Консумція паперу являє ся найвисшою в Канаді, бо там припадає пересічно на кожного мешканця 17 клг. паперу, а найнизшою в Індиях, де та скількість доходить лише 10 клг.; в других краях зуживає кождий мешканець пересічно 14 клг. паперу, отже майже четвертину тягару свого тіла. В Австро-Угорщині зуживане паперу стоїть низше пересічної висоти, бо в Долятаві виносить воно 8 клг., а в Залтаві 1 клг. Із скількости зужитого паперу виводить культурний стан населеня, то вислід для Австрії, а особливо для Угорщини був би не надто імпонуючий. Алеж сего мірила ізза богатых причин годі вважати беззглядно міродатним.

— **З залізниць.** В цілі уможливлення публіці безпосередного зіткненя з ц. к. зарядом залізничим і устного представлення своїх желань і жалоб, як також засягненя інформацій в справах комерциальних і тарифових, відносячих ся до перевозу на шляхах ц. к. залізниць державних, обїзджати будуть делегати ц. к. дирекції залізничої більші станції в цілі устного порозуміння ся з інтересентами. Делегати ті будуть приймати інтересентів з понизше поданих місцевостей в бюрі начальника станції а іменно: в Бродах дня 20. падолиста 1906, в Перемишлі 24. падолиста, в Підволочисках 27. падолиста, в Самборі 4. грудня, в Тернополі 6. грудня, в Ярославі 11. грудня, в Стрию 13. грудня, в Дрогобичі 18. грудня.

— **Репертуар руского театру в Станиславові.** Саля Тов. Монюшка. Початок точно 7½ вечером. (Лише 8 вистав).

Ві второк дня 20. с. м. „Продана наречена“ опера в 3 д. Ф. Сметани. Виступ п. Андрія Гаска, б. тенора опери в Люблянї.

В середу дня 21. с. м. „Лїсова квітка“ конк. ком. в 4 д. Яновської.

В четвер дня 22. с. м. „Чорноморці“, нар. оп. в 3 д., муз. Лисенка.

В суботу дня 24. с. „Весіле при ліхтарнях“, оп. в 1 д. Оффенбаха. Закінчить „Запорожець за Дунаєм“ нар. оп. в 3 д. Артемовського. Виступ п. Гаска і п. Стефанів Чорненко.

В неділю дня 25. с. м. „Гандзя“, істор. др. 5 д. Карпенка Карого.

— **Репертуар міського театру у Львові.**

В понеділок: „Так або ні“.

Ві второк: „Бокачіо“.

Други Соколи і Сокилі! Памятайте, що львівський „Сокол“ збирає жертви на будову свого дому.

Телеґрами

з дня 19. падолиста 1906.

Відень. Цісар виїздить в середу 21. с. м. на довший побут до Будапешту.

Рим. Вчорашньої неділі в полудне вибухла бомба в церкві св. Петра перед олтарем Altar Novicella. Вибух обійшовся без нещастя. Межи вірними настав по вибусі великий переполох. В тій хвили був в церкві кардинал Рамполя. Поліція перевірила, що причиною вибуху була пекольна машина, наповнена порохом і цвяхами, яку сховано поміж дошками руштования.

Атени. Часописи доносять, що в околицях Солуня нападають на села розбишацкі ватаги македонських ворохобників і убивають людей; між тими убито много жінок і дітей.

Богдан Лепкий.

З дослідів над Шевченковою „Наймичкою”.

(Дальше).

А вкінці передсмертна розмова матері з сином.

»Ходи сюди, не лякай ся!..«

каже до Марка. А як він схилив ся до нбої у голову, просить:

»Подиви ся ти на мене!

Бач, як я змарніла?»

Як глибоко з душі вихоплені отсі слова. Скільки в них розуміння серця матері, котра хоче, щоби син подивив ся в її лице і пожалував її, що змарніла.

»Я не Ганна, не наймичка Я...«

тай завімила.

Не стало сил, щоб відразу сказати таку тайну.

»Прости мене! я каралась

Весь вік в чужій хаті...

Прости мене, мій синочку!

Я... я твоя мати!«

(438).

Мабуть простіше годі було змалювати отсю велику сцену.

Але читач чує, що кожде додане, або відоймлене слово, кождий лишній виклик болю і зворушення, кождий зайвий декоративний деталь булиб зіпсували то глибоке вражіння, яке викликає закінчення «Наймички». Хто розуміє серце матері, той зрозуміє, яка то велика річ відречи ся рідної дитини, єї вдяки і признаків любови, хто знає селяський побут, той піме жертву жінчини, що весь вік карать ся в чужій каті, не зазнавши рідного життя, не будши ні жінкою для мужа, ні газдинею для хати. І за те все оден погляд сина, повний спочуття і любови.

Тихе, незамітне, на покуті та саможертві засноване було життя Ганни, тихою, спокійною була єї смерть.

Тихою і спокійною є ціла поема.

Нема в ній сильних вибухів пристрасти, нема рідких слів, нема образів ярких в очі бючих — все незвичайно поважне, достроєне справді з біблійною простотою списане.

З того боку — майже одинокий твір Кобзаря.

Навіть зовнішня форма визначає ся рідкою, як на Шевченка, суцільністю.

Оповідання, піддержуване подекуди дяльгом, оживлене злегка нарисованими образцями, коротко зазначеними порівняннями та влучними зворотами, розвиває перед нами історію бідної, гарної жінки від мрачного завязку до трагічного кінця. Метрум коротке, в реченнях, кінчить ся часто в середині стрічки, в кількох місцях змінене для передавня зміненої ситуації — власність Шевченкової музи, таке на око легке а в дійсности трудне.

Дігресий, з виімкою закінчення II. ча стини, нема.

Чому?

Відповідь най дають зовнішні обставини, серед котрих поет свою поему, високий ступінь його інтелектуального та артистичного розвитку а також вплив Куліша, як товариша Шевченка та першого редактора, «Наймички».

(Дальше буде).

Торговельні і промислові вісти.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжя і продуктів у Львові

від 12. до 18. падолиста 1906:

за 50 клг.

Пшениця	7-75—7-95 К
Жито	5-90—6-10 К
Ячмінь броварняний	6-70—7-10 К
Ячмінь на пашу	6-30—6-60 К
Овес	7-00—7-25 К
Горох до вареня	8-50—9-20 К
Горох на пашу	6-25—6-60 К
Бобик	6-00—6-25 К
Ленча	5-50—5-75 К
Конюшина червона	50-00—57-50 К
Конюшина біла	35-00—45-00 К
Конюшина шведска	60-00—70-00 К
Тимотка	21-00—25-00 К
Ріпак зимовий	13-25—13-50 К
Насінє льняне	11-00—11-50 К
Льнянка	11-80—11-20 К
Насінє конопл.	10-00—10-25 К
Хміль	100-00—110-00 К

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ.

(Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Свєктускої і Косцюшка у Львові).

Приїхали 17. і 18. падолиста: Лев Яцикевич з Тисмениці, о. Нестор Кисілевський з Олеші, др. Евген Петрушевич з Сколя, Ігнатий Дзерович з Коломиї, Володимир Новосядлевський з Олеська, Алексей Салая з Бурштина, Іларіон Савчинський з Белза, Михайло Лерчик з Якимчиць, Йосиф Мінц і Фердинанд Горошевський з Перемишля Стефанія Голубович з сестрою з Тернополя, о. Ярослав Габак з Тростянця, Миколай Александрович Воєков і Людмила Ал. Воєкова з Томашева, Кас. Лещинська з Теробовлі.

Colosseum

в пасажі Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 15 до 30. падолиста 1906.

Щоденно о год. 8. вечер представлєнє. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Канцелярії товариств взаїмних обезпечєнь і взаїмного кредиту

„Джістер”

перенесєні зістали з днем I-го падолиста 1906 з дому „Просьєвити”

до власного будинку,

ул. Руска ч. 20.

(напроти церкви Успенія Прєсв. Богородици),

де займають три поверхи.

Товариство урядує що дни, крім неділі і сьвят, від год. 8. рано до год. 3. по полудни.

По год. 3 ій канцелярії товариства замкнені.

Каса для сторін отверта тільки до год. 2. в полудне.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впробаджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійши зарадженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12-20*, 6-10, 1-40 5-45, 9-05*
» Кракова	2-31*, 5-50*, 8-45, 1-30, 5-25, 8-40 9-30*
» Підволочиск	7-20, 11-45, 2-20, 5-50, 10-30*
» Лавочного	7-29, 11-50, 10-50*
» Рави рускої	7-50, 4-50
» Станиславова	8-05
» Самбора	8-15, 1-50, 9-20*
» Яворова	8-18, 4-37
» Коломиї	10-05
» Ряшева	10-35

На Підзамче.

» Підволочиск	7-05, 11-30, 2-08, 5-35, 10-16*
---------------	---------------------------------

Зі Львова з головного двірця відгодять:

До Кракова	12-45*, 1-*, 2-45, 6-35*, 8-25, 10-05*
» Іцкан	2-51*, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
» Підволочиск	6-20, 10-55, 2-21, 6-15*, 9-50*
» Яворова	6-55, 6-*
» Лавочного	7-30, 2-30 6-25*
» Самбора	8-55, 4-15, 10-51
» Станиславова	9-10*
» Белзця	10-45
» Ряшева	4-05
» Коломиї	3-30
» Рави рускої	7-25*, 11-35*
» Стрия	11-10*

З Підзамча:

» Підволочиск	6-32, 11-07, 2-32, 6-27*, 10-02*
---------------	----------------------------------

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є назначені зьвіздкою. Пора нічна числїть ся від 6. год. вечер до 3. год. 59 минут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних залізниць, пасаж Ганмана ч. 9.

Позір Соколи і Сокілки! Заведєнє фотографічне „Кордиан“ при ул. Академічній 14 жертвує на будову дому „Сокола“ у Львові 10 процент від кожної знимка. Проте звертаємо ся до Ви. Другів і Другиєв як також до рускої суспільности, щоби фотографуючи в повисше згаданім заведеню жадали марки і передавали нашому Товариству. Гарзд! — *Комітет будови дому „Сокола“ у Львові.*